

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО**между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Канада, от друга страна**

ПРЕАМБЮЛ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, наричан по-долу „Съюзът“,

както и

КРАЛСТВО БЕЛГИЯ,

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,

ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА,

КРАЛСТВО ДАНИЯ,

ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ,

ИРЛАНДИЯ,

РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ,

КРАЛСТВО ИСПАНИЯ,

ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА ХЪРВАТИЯ,

ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА КИПЪР,

РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ,

РЕПУБЛИКА ЛИТВА,

ВЕЛИКОТО ХЕРЦОГСТВО ЛЮКСЕМБУРГ,

УНГАРИЯ,

РЕПУБЛИКА МАЛТА,

КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ,

РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ,

РЕПУБЛИКА ПОЛША,

ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,

РУМЪНИЯ,

РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ,

СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ,

КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ,

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

договарящи страни по Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз, наричани по-долу „държавите членки“,

от една страна, и

КАНАДА,

от друга страна,

наричани заедно по-долу „страните“,

КАТО СЕ ВДЪХНОВЯВАТ от дългогодишното приятелство между народите на Европа и Канада, изградено чрез разностранните им исторически, културни, политически и икономически връзки,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ напредъка след Рамковото споразумение от 1976 г. за търговско и икономическо сътрудничество между Европейските общности и Канада, Декларацията от 1990 г. относно трансатлантическите отношения между Европейската общност и нейните държави членки и Канада, Съвместната политическа декларация за отношенията между Канада и ЕС и Съвместния план за действие между Канада и ЕС от 1996 г., Програмата за партньорство между ЕС и Канада от 2004 г. и Споразумението от 2005 г. между Европейския съюз и Канада за установяване на рамка за участието на Канада в провежданите от Европейския съюз операции по управление на кризи,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ отново силната си съпричастност към демократичните принципи и правата на човека, определени във Всеобщата декларация за правата на човека,

КАТО СПОДЕЛЯТ виждането, че разпространението на оръжия за масово унищожение представлява сериозна заплаха за международната сигурност,

КАТО СЕ ОСНОВАВАТ на дългогодишната си традиция на сътрудничество за насърчаване на международния мир и сигурност и върховенството на закона,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ отново решимостта си да се борят срещу тероризма и организираната престъпност чрез двустранни и многостранни канали,

КАТО СПОДЕЛЯТ ангажимент за намаляване на бедността, насърчаване на приобщаващия икономически растеж и подпомагане на развиващите се държави в техните усилия за политически и икономически реформи,

КАТО ОТЧИТАТ желанието си да насърчават устойчивото развитие в неговите икономически, социални и екологични измерения,

КАТО ИЗРАЗЯВАТ гордост от разностранните контакти между народите в лицето на своите граждани и от ангажимента си за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване,

КАТО ПРИЗНАВАТ важната роля, която ефективните многостранни организации могат да играят за развиването на сътрудничество и постигането на положителни резултати по отношение на глобални проблеми и предизвикателства,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД динамичните си отношения в областта на търговията и инвестициите, които ще бъдат засилени допълнително чрез ефективното прилагане на всеобхватно икономическо и търговско споразумение,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че разпоредбите на настоящото споразумение, които попадат в обхвата на част III, дял V от Договора за функционирането на Европейския съюз обвързват Обединеното кралство и Ирландия като отделни договарящи се страни, а не като част от Европейския съюз, освен ако Европейският съюз заедно с Обединеното кралство и/или Ирландия не уведомят съвместно Канада, че Обединеното кралство или Ирландия се обвързва като част от Европейския съюз в съответствие с Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз. В случай че Обединеното кралство и/или Ирландия престане да бъде обвързано/а като част от Европейския съюз в съответствие с член 4а от Протокол № 21, Европейският съюз заедно с Обединеното кралство и/или Ирландия уведомяват незабавно Канада за всяка промяна в тяхната позиция. В подобен случай те остават обвързани от разпоредбите на споразумението поотделно. Същото се отнася и за Дания в съответствие с приложения към тези договори Протокол относно позицията на Дания,

КАТО ОТЧИТАТ институционалните промени в Европейския съюз след влизането в сила на Договора от Лисабон,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ своето положение на стратегически партньори и решимостта си да засилят и задълбочат допълнително отношенията си и международното си сътрудничество въз основа на взаимно уважение и диалог с цел постигането на напредък по отношение на споделените си ценности и интереси,

КАТО СА УБЕДЕНИ, че подобно сътрудничество следва да се оформя постепенно и прагматично, успоредно с развитието на техните политики,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ДЯЛ I

ОСНОВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 1

Общи принципи

1. Страните изразяват своята подкрепа за споделените принципи, залегнали в Устава на Организацията на обединените нации (ООН).
2. Като имат предвид своите стратегически отношения, страните се стремят да повишат съгласуваността в развитието на своето сътрудничество на двустранно, регионално и многостранно равнище.
3. Страните изпълняват настоящото споразумение въз основа на споделени ценности, принципите на диалог, взаимно уважение, равноправно партньорство, многостранно сътрудничество, консенсус и зачитане на международното право.

ДЯЛ II

ПРАВА НА ЧОВЕКА, ОСНОВНИ СВОБОДИ, ДЕМОКРАЦИЯ И ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА

Член 2

Утвърждаване и постигане на напредък по отношение на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи

1. Зачитането на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи, определени във Всеобщата декларация за правата на човека, съществуващите международни договори за правата на човека и други правно обвързващи инструменти, по които Съюзът или държавите членки и Канада са страна, е в основата на съответните национални и международни политики на страните и представлява съществен елемент от настоящото споразумение.
2. Страните се стремят да си сътрудничат и да утвърждават тези права и принципи в своите собствени политики, както и да насърчават други държави да се присъединят към тези международни договори и правно обвързващи инструменти в областта на правата на човека и да изпълняват своите задължения в областта на правата на човека.
3. Страните се ангажират да действат за напредъка на демокрацията, включително провеждането на свободни и честни избори в съответствие с международните стандарти. Всяка страна уведомява другата за своите съответни мисии за наблюдение на избори, като я кани да участва, когато е целесъобразно.
4. Страните признават значението на върховенството на закона за защитата на правата на човека и за ефективното функциониране на управленските институции в една демократична държава. Това включва съществуването на независима съдебна система, равенството пред закона, правото на справедлив процес и достъпа на лицата до ефективни правни средства за защита.

ДЯЛ III

МЕЖДУНАРОДЕН МИР И СИГУРНОСТ И ЕФЕКТИВНО МНОГОСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 3

Оръжия за масово унищожение

1. Страните считат, че разпространението на оръжия за масово унищожение (ОМУ) и техните носители, както за държавни, така и за недържавни образувания, представлява една от най-сериозните заплахи за международната стабилност и сигурност.

2. В тази връзка страните се споразумяват да си сътрудничат и да допринасят за предотвратяването на разпространението на ОМУ и техните носители чрез пълно спазване и изпълнение на задълженията си съгласно международните споразумения за разоръжаване и неразпространение и резолюциите на Съвета за сигурност на ООН. Освен това страните продължават да си сътрудничат съответно в подкрепа на усилията за неразпространение чрез участие в режимите за контрол върху износа, по които и двете са страна. Страните се споразумяват, че настоящата разпоредба представлява съществен елемент на настоящото споразумение.
3. Страните също така се споразумяват да си сътрудничат и да допринасят за предотвратяването на разпространението на ОМУ и техните носители, като съответно:
 - а) предприемат стъпки за подписване, ратифициране или присъединяване към всички приложими международни договори за разоръжаване и неразпространение и изпълняват изцяло всички задължения съгласно договорите, по които са страна, както и насърчават други държави да се присъединят към посочените договори;
 - б) поддържат ефективна система за национален контрол на износа, посредством която се контролира износът и се предотвратяват незаконното посредничество и транзитното преминаване на стоки, свързани с ОМУ, включително контрол на крайното потребление на ОМУ по отношение на технологии с възможна двойна употреба, и в която са предвидени ефективни санкции при нарушаване на контрола на износа;
 - в) се борят с разпространението на химически, биологични и токсични оръжия. Страните се споразумяват да си сътрудничат на съответните форуми за разширяването на перспективите за всеобщо присъединяване към международните конвенции, включително Конвенцията за химическите оръжия (Конвенция за забрана на разработването, производството, натрупването и употребата на химическо оръжие и за неговото унищожаване) и Конвенцията за биологични и токсични оръжия (Конвенцията за забрана на разработването, производството и натрупването на запаси от бактериологични (биологични) и токсични оръжия и за тяхното унищожаване).
4. Страните се споразумяват да установят редовна среща на високо равнище между ЕС и Канада за обмен на становища относно начините за развитие на сътрудничеството по редица въпроси на неразпространението и разоръжаването.

Член 4

Малки оръжия и леки въоръжения

1. Страните признават, че незаконното производство, прехвърляне и трансфер на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ), включително боеприпасите за тях, както и прекаленото им натрупване, лошото управление, недостатъчно обезопасените запаси и неконтролираното разпространение продължават да представляват сериозна заплаха за мира и международната сигурност.
2. Страните се споразумяват да изпълняват съответните си ангажменти за справяне с незаконната търговия с МОЛВ, включително боеприпасите за тях, в рамките на съответните международни инструменти, включително Програмата за действие на ООН за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с МОЛВ във всичките ѝ аспекти, както и задълженията, произтичащи от резолюциите на Съвета за сигурност на ООН.
3. Страните се стремят да предприемат мерки за справяне с незаконната търговия с МОЛВ и да си сътрудничат с цел координация, взаимно допълване и взаимодействие в общите си усилия за подпомагане по подходящ начин на други държави да се справят с незаконната търговия с МОЛВ и боеприпаси на световно, регионално и национално равнище според необходимостта.

Член 5

Международен наказателен съд

1. Страните потвърждават, че най-тежките престъпления, засягащи международната общност, не трябва да остават ненаказани и че тяхното ефективно наказателно преследване трябва да се осигури чрез предприемане на мерки на национално равнище и чрез засилване на международното сътрудничество, включително чрез Международния наказателен съд (МНС).
2. Страните споделят общ ангажимент да насърчават всеобщото ратифициране на Римския статут на МНС, или присъединяване към него, както и да работят за ефективното му прилагане на национално равнище сред държавите—страни по Римския статут на МНС.

Член 6

Сътрудничество в борбата с тероризма

1. Страните признават, че борбата срещу тероризма е общ приоритет, и подчертават, че тя се води при зачитане на върховенството на закона, международното право, и по-специално на Устава на ООН и съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН, правата на човека, международното бежанско право, хуманитарното право и основните свободи.
2. Страните провеждат консултации и ad hoc контакти на високо равнище за борба с тероризма с оглед на насърчането на ефективни съвместни оперативни усилия и механизми за борба с тероризма, когато това е възможно. Това включва редовен обмен на списъци на терористи, стратегии за противодействие на войнстващия екстремизъм и подходи към възникващите проблеми, свързани с борбата с тероризма.
3. Страните споделят общ ангажимент за насърчване на всеобхватен международен подход към борбата с тероризма под ръководството на ООН. Страните се стремят по-специално да си сътрудничат с цел задълбочаване на международното съгласие в тази област с оглед насърчането на пълното прилагане на Глобалната стратегия на ООН за борбата с тероризма и съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН според необходимостта.
4. Страните продължават да си сътрудничат тясно в рамките на Глобалния форум за борба с тероризма и неговите работни групи.
5. Страните се ръководят от международните препоръки на Специалната група за финансови действия с цел борба с финансирането на тероризма.
6. Страните продължават да работят съвместно по целесъобразност за повишаването на капацитета за борба с тероризма на други държави по отношение на предотвратяването, откриването и реакцията при терористични дейности.

Член 7

Сътрудничество за насърчване на международния мир и стабилност

За да защитават своите общи интереси за насърчване на международния мир и сигурност и ефективни многостранни институции и политики, страните:

- a) продължават усилията си за по-нататъшно укрепване на трансатлантическата сигурност, като вземат предвид централната роля на съществуващата трансатлантическа архитектура на сигурността между Европа и Северна Америка;
- b) засилват съвместните си усилия в подкрепа на управлението на кризи и изграждането на капацитет, както и разширяват допълнително сътрудничеството си в тази област, включително във връзка с операции и мисии на ЕС. Страните се стремят да улесняват участието в тези дейности, включително посредством консултации на ранен етап и споделянето на информация във връзка с планирането, когато се сметне за уместно от страните.

Член 8

Сътрудничество в многостранни, регионални и международни форуми и организации

1. Страните споделят ангажимент за многостранно сътрудничество и усилия за подобряване на ефективността на регионални и международни форуми и организации като Организацията на обединените нации и нейните специализирани организации и агенции, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и други многостранни форуми.
2. Страните поддържат ефективни механизми за консултации в рамките на многостранни форуми. В ООН, в допълнение към съществуващия диалог в областта на правата на човека и демокрацията, страните установяват постоянни консултативни механизми в Съвета по правата на човека, Общото събрание на ООН, службите на ООН във Виена и други, в зависимост от случая и според договореното между страните.

3. Страните също така се стремят да се консултират относно избори с цел постигането на ефективно представителство в многостранни организации.

ДЯЛ IV

ИКОНОМИЧЕСКО И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Член 9

Диалог и водеща роля в световен мащаб по икономическите въпроси

Като отчитат, че устойчива глобализация и по-голямо благоденствие могат да бъдат постигнати единствено чрез отворена световна икономика, основана на пазарни принципи, ефективни нормативни актове и силни световни институции, страните се стремят:

- а) демонстрират лидерство в насърчаването на стабилни икономически политики и разумно финансово управление както на национално равнище, така и чрез своите регионални и международни ангажменти;
- б) да поддържат редовен диалог на високо равнище за политиките по макроикономически въпроси, включително представители на централните банки при необходимост, с цел сътрудничество по въпроси от взаимен интерес;
- в) да насърчават съответно навременния и ефективен диалог и сътрудничество по глобални икономически въпроси от общ интерес в международните организации и форуми, в които страните участват, като например ОИСР, Г-7, Г-20, Международния валутен фонд (МВФ), Световната банка и Световната търговска организация (СТО).

Член 10

Насърчаване на свободната търговия и увеличаване на инвестициите

1. Страните си сътрудничат с цел насърчаване на устойчив растеж и развитие на търговията и инвестициите между тях с цел взаимна изгода, както е предвидено във всеобхватно икономическо и търговско споразумение.
2. Страните се стремят да си сътрудничат с цел допълнителното укрепване на СТО като най-ефективната рамка за силна, приобщаваща и основана на правила световна търговска система.
3. Страните продължават да бъдат ангажирани в митническото сътрудничество.

Член 11

Сътрудничество в областта на данъчното облагане

С оглед на укрепването и развитието на икономическото си сътрудничество страните спазват и прилагат принципите на добро управление в областта на данъчното облагане, а именно прозрачност, обмен на информация и предотвратяване на вредни данъчни практики в рамките на Форума на ОИСР по въпросите на вредните данъчни практики и Кодекса за поведение на Съюза в областта на данъчното облагане на предприятията, както е приложимо. Страните се стремят да работят съвместно за насърчаване и подобряване на прилагането на тези принципи на международно равнище.

Член 12

Устойчиво развитие

1. Страните потвърждават ангажмента си за задоволяване на днешните потребности, без да се застрашават потребностите на бъдещите поколения. Те признават, че за да бъде жизнеспособен в дългосрочен план, икономическият растеж следва да е съобразен с принципите на устойчивото развитие.
2. Страните продължават да насърчават отговорното и ефективно използване на ресурсите и повишаването на осведомеността относно икономическата и социална цена на щетите, нанесени на околната среда, както и техните последици за благосъстоянието на хората.
3. Страните продължават да поощряват усилията, насочени към насърчаване на устойчивото развитие чрез диалог, споделяне на най-добри практики, добро управление и добро финансово управление.

4. Страните споделят обща цел за намаляване на бедността и подпомагане на приобщаващото икономическо развитие в целия свят и се стремят да работят съвместно при всяка възможност за постигането на тази цел.
5. За тази цел страните установяват редовен политически диалог относно сътрудничество за развитие с цел да се подобрят координацията на политиките по въпроси от общ интерес и качеството и ефективността на тяхното сътрудничество за развитие в съответствие с международно приетите принципи за ефективност на помощта. Страните работят съвместно за засилването на отчетността и прозрачността с акцент върху подобряването на резултатите в областта на развитието и признават значението на приобщаването на широк кръг от участници, включително представители на частния сектор и гражданското общество, към сътрудничеството за развитие.
6. Страните признават значението на енергетиката за икономическото благоденствие и международния мир и стабилност. Те се споразумяват относно необходимостта от подобряване и разнообразяване на енергийните доставки, насърчаване на иновациите и повишаване на енергийната ефективност с цел засилване на енергийните възможности, енергийната сигурност и устойчивата и достъпна енергия. Страните поддържат диалог на високо равнище по въпросите на енергетиката и продължават да си сътрудничат посредством двустранни и многостранни механизми за подпомагане на отворените и конкурентни пазари, споделяне на най-добрите практики и насърчаване на научно обосновано и прозрачно регулиране, както и да обсъждат областите на сътрудничество по въпроси, свързани с енергетиката.
7. Страните отдават голямо значение на защитата и опазването на околната среда и признават необходимостта от високи стандарти за защита на околната среда с оглед опазването на околната среда за бъдещите поколения.
8. Страните отчитат глобалната заплаха, свързана с изменението на климата, и необходимостта от незабавни и допълнителни действия за съкращаване на емисиите с цел стабилизиране на концентрацията на парникови газове в атмосферата на равнище, при което да се предотвратят опасни смущения в системата на климата вследствие на антропогенни въздействия. По-специално те споделят обща амбиция за намирането на иновативни решения за смекчаване на изменението на климата и приспособяване към последиците от него. Страните признават глобалното естество на предизвикателството и продължават да подкрепят международните усилия за постигането на справедлив, ефективен, всеобхватен и основан на правила режим съгласно Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (РКООНИК), който се прилага за всички страни по конвенцията, включително да работят съвместно по постигането на напредък по Парижкото споразумение.
9. Страните поддържат диалози на високо равнище относно околната среда и изменението на климата с оглед обмен на най-добри практики и насърчаване на ефективно и всеобхватно сътрудничество по отношение на изменението на климата и други въпроси, свързани със защитата на околната среда.
10. Страните признават значението на диалога и сътрудничеството на двустранно и многостранно равнище в областта на заетостта, социалните въпроси и достойния труд, особено в контекста на глобализацията и демографските промени. Страните се стремят да насърчават сътрудничеството и обмена на информация и опит относно заетостта и социалните въпроси. Страните потвърждават също ангажимента си да зачитат, насърчават и прилагат международно признатите трудови стандарти, за които са поели ангажимент, като например посочените в Декларацията от 1998 г. на Международната организация на труда (МОТ) за основните принципи и права в областта на труда и последвалите я актове.

Член 13

Диалог относно други области от взаимен интерес

Като имат предвид общата решимост за задълбочаване и разширяване на своя дългосрочен взаимен ангажимент и като отчитат съществуващото сътрудничество, страните се стремят в съответни двустранни и многостранни форуми да насърчават експертния диалог и обмена на най-добри практики в областите на политиките от взаимен интерес. Те включват, без да се ограничават само до тях, следните области: селско стопанство, рибарство, международна океанска и морска политика, развитие на селските райони, международен превоз, заетост и въпроси, свързани със Северния полярен кръг, включително науката и технологията. Когато е уместно, това може да включва и обмен на законодателни, регулаторни и административни практики, както и обмен относно процесите на вземане на решения.

Член 14

Благосъстояние на гражданите

1. Като признават значението на разширяването и задълбочаването на своя диалог и сътрудничество по широк кръг въпроси, които засягат благосъстоянието на техните граждани и по-широката световна общност, страните насърчават и улесняват диалога, консултациите и когато е възможно, сътрудничеството по съществуващи и възникващи въпроси от взаимен интерес, засягащи благосъстоянието на гражданите.

2. Страните признават значението на защитата на потребителите и насърчават обмена на информация и обмена на най-добрите практики в тази област.
3. Страните насърчават взаимното сътрудничество и обмен на информация по въпросите на световното здравеопазване, както и по отношение на подготовеността и реагирането на извънредни ситуации, свързани с общественото здраве в световен мащаб.

Член 15

Сътрудничество в областта на знанието, научните изследвания, иновациите и комуникационните технологии

1. Като имат предвид значението на новите знания, за да се отговори на глобалните предизвикателства, страните продължават да насърчават сътрудничеството в областта на науката, технологията, научните изследвания и иновациите.
2. Като признават значението на информационните и комуникационните технологии като ключови елементи на модерния живот и социално-икономическото развитие, страните се стремят да си сътрудничат и да обменят становища относно национални, регионални и международни политики в тази област според необходимостта.
3. Като признават, че сигурността и стабилността на интернет, при пълно зачитане на основните права и свободи, е глобално предизвикателство, страните се стремят да си сътрудничат на двустранно и многостранно равнище чрез диалог и обмен на експертен опит.
4. Страните признават, че използването на космически системи е от все по-голямо значение за постигането на целите на техните социално-икономически, екологични и международни политики. Страните продължават да разширяват сътрудничеството си в разработването и използването на космически съоръжения в подкрепа на гражданите, предприятията и държавните организации.
5. Страните се стремят да продължат сътрудничеството си в областта на статистиката, като обръщат особено внимание на активното насърчаване на споделянето на най-добри практики и политики.

Член 16

Насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване, образованието и младежта и контактите между хората

1. Страните се гордеят с дългогодишните културни, езикови и традиционни връзки, изградили мостове на разбирателство между тях. Трансатлантически връзки съществуват на всички правителствени и обществени равнища, като тези отношения оказват значително въздействие на канадското и европейското общество. Страните се стремят да насърчават тези връзки и да търсят нови начини за поощряване на отношенията чрез контакти между хората. Страните се стремят да използват обмена по линия на неправителствени организации и мозъчни тръстове, които обединяват представители на младежта и други икономически и социални партньори, за разширяването и задълбочаването на тези отношения и за обогатяването на обмена на идеи за решаване на общите предизвикателства.
2. Като отчитат обширните отношения в академичната област, образованието, спорта, културата, туризма и мобилността на младите хора, развили се между тях в течение на годините, страните приветстват и насърчават съответно трайното сътрудничество за разширяване на тези връзки, когато е уместно.
3. Страните се стремят да поощряват многообразието от форми на културно изразяване, включително чрез съответното насърчаване на принципите и целите на Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване.
4. Страните се стремят да насърчават и улесняват обмена, сътрудничеството и диалога между своите културни институции и специалисти в този сектор според необходимостта.

Член 17

Устойчивост при бедствия и управление на извънредни ситуации

За да се сведе до минимум въздействието на природните и причинените от човека бедствия и да се повиши устойчивостта на обществото и инфраструктурата, страните потвърждават своя общ ангажимент за насърчаване на мерките за превенция, подготовка, реагиране и възстановяване, включително чрез сътрудничество на двустранно и многостранно равнище, според необходимостта.

ДЯЛ V

ПРАВОСЪДИЕ, СВОБОДА И СИГУРНОСТ

Член 18

Съдебно сътрудничество

1. По отношение на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси страните се стремят да подобрят съществуващото сътрудничество относно правната взаимопомощ и екстрадицията въз основа на съответните международни споразумения. Страните също така, в рамките на своите правомощия и компетентност, се стремят да укрепват съществуващите механизми и ако е необходимо, разглеждат възможността за създаване на нови механизми, улесняващи международното сътрудничество в тази област. Това включва, когато е целесъобразно, присъединяването към съответните международни инструменти и тяхното прилагане, както и по-тясно сътрудничество с ЕврОюст.

2. Страните развиват съответно съдебното сътрудничество по граждански и търговски дела в рамките на своята съответна компетентност, по-специално що се отнася до договарянето, ратифицирането и прилагането на многостранни конвенции за съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси, включително конвенциите на Хагската конференция по международно частно право в областта на международното правно сътрудничество и уреждане на съдебните спорове и закрилата на децата.

Член 19

Сътрудничество в борбата срещу незаконните наркотици

1. В рамките на своите правомощия и компетентност страните си сътрудничат за осигуряването на балансиран и комплексен подход към въпросите, свързани с наркотиците. Страните съсредоточават усилията си за:

- укрепване на структурите за борба с незаконните наркотици;
- намаляване на доставките, трафика и търсенето на незаконни наркотици;
- справяне със здравните и социални последици от злоупотребата с незаконни наркотици; и
- максимално увеличаване на ефективността на структурите, насочени към намаляване на отклоняването на химически прекурсори, използвани за незаконното производство на упойващи и психотропни вещества.

2. Страните си сътрудничат за постигането на тези цели, включително, когато е възможно, като координират своите програми за техническа помощ и чрез насърчаване на държавите, които още не са направили това, да ратифицират и прилагат действащите международни конвенции за контрол на наркотиците, по които Съюзът или държавите членки и Канада са страна. Страните основават действията си на общоприети принципи в съответствие с насоките на съответните международни конвенции за контрол на наркотиците и зачитат основните цели на приетите от ООН през 2009 г. Политическа декларация и План за действие за международно сътрудничество към интегрирана и балансирана стратегия за борба със световния проблем с наркотиците.

Член 20

Сътрудничество в правоприлагането и борбата с организираната престъпност и корупцията

1. Страните споделят ангажимент за сътрудничество в борбата с организираната, икономическата и финансовата престъпност, корупцията, фалшифицирането, контрабандата и незаконните сделки чрез спазване на поетите от тях насрещни международни задължения в тази област, включително за ефективно сътрудничество за възстановяване на активи и парични средства, произхождащи от корупционни действия.

2. Страните потвърждават ангажимента си да развият сътрудничество в правоприлагането, включително чрез трайно сътрудничество с Европол.
3. Освен това страните се стремят да си сътрудничат в рамките на международни форуми, за да насърчават съответно присъединяването към Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и допълващите я протоколи, по които и двете са страна, както и тяхното прилагане.
4. Страните се стремят също да насърчават съответно прилагането на Конвенцията на ООН срещу корупцията, включително чрез действието на силен механизъм за преглед, като вземат предвид принципите на прозрачност и участие на гражданското общество.

Член 21

Изпиране на пари и финансиране на тероризъм

1. Страните признават нуждата от сътрудничество за предотвратяване на използването на финансовите им системи за изпиране на облиги от всякакви престъпни дейности, включително трафик на наркотици и корупция, както и за борба с финансиране на терористични действия. Това сътрудничество обхваща и конфискацията на активи и финансови средства, придобити от престъпна дейност, съгласно техните съответни правна и законова рамка.
2. Страните обменят съответна информация, при спазване на изискванията на своите правна и законова рамка, и прилагат подходящи мерки за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, като се ръководят от препоръките на Специалната група за финансови действия и стандартите, приети от други съответни международни органи, действащи в тази област.

Член 22

Киберпрестъпност

1. Страните приемат, че киберпрестъпността е световен проблем, който изисква решения на световно равнище. За тази цел страните засилват сътрудничеството си за предотвратяване и борба с киберпрестъпността чрез обмен на информация и практически опит в съответствие със съответните си правни и законови рамки. Страните се стремят да работят съвместно, когато е целесъобразно, за оказването на помощ и подкрепа на други държави в разработването на ефективни закони, политики и практики за предотвратяване и борба с киберпрестъпността, навсякъде, където се проявява.
2. При спазване на изискванията на своите правни и законови рамки страните обменят информация в различни области, включително образованието и обучението на разследващите киберпрестъпността, провеждането на разследвания на киберпрестъпления и цифровата криминалистика.

Член 23

Миграция, убежище и управление на границите

1. Страните потвърждават отново своя ангажимент да си сътрудничат и обменят становища, при спазване на съответните си законови и подзаконови актове, в областта на миграцията (включително законната миграция, незаконната миграция, графика на хора, миграцията и развитието), убежището, интеграцията, визовите въпроси и управлението на границите.
2. Страните имат за обща цел установяването на безвизов режим на пътуване между Съюза и Канада за всички свои граждани. Страните работят съвместно и полагат всички усилия, за да постигнат възможно най-скоро безвизов режим на пътуване между техните територии за всички граждани с валиден паспорт.
3. Страните се споразумяват да си сътрудничат за предотвратяване и контрол на незаконната имиграция. За тази цел:
 - a) Канада приема обратно всички свои граждани, незаконно присъстващи на територията на държава членка, по искане на последната и освен ако не е предвидено друго в специално споразумение, без допълнителни формалности;

- б) всяка държава членка приема обратно всички свои граждани, незаконно присъстващи на територията на Канада, по искане на последната и освен ако не е предвидено друго в специално споразумение, без допълнителни формалности;
- в) за тази цел държавите членки и Канада предоставят на своите граждани съответни документи за пътуване;
- г) страните се стремят да започнат преговори за специално споразумение за определяне на задължения относно обратното приемане на граждани, включително обратното приемане на граждани на трети държави и лица без гражданство.

Член 24

Консулска защита

1. Канада разрешава на гражданите на Съюза да се ползват в Канада, ако държавата членка, на която са граждани, няма достъпно постоянно представителство в Канада, от защитата на дипломатическите и консулските органи на всяка друга държава членка.
2. Държавите членки разрешават на канадските граждани да се ползват на територията на всяка държава членка на ЕС, ако Канада няма достъпно постоянно представителство на територията на съответната държава членка, от закрилата на дипломатическите и консулските органи на всяка друга държава, определена от Канада.
3. Параграфи 1 и 2 са предназначени за отпадането на всякакъв изисквания за нотификация и съгласие, които иначе могат да се прилагат за целите на разрешаване на гражданите на Съюза или канадските граждани да бъдат представлявани от държава, различна от тази, на която са граждани.
4. Страните правят преглед на годишна основа на действието на параграфи 1 и 2 в административен план.

Член 25

Защита на личните данни

1. Страните признават необходимостта от защита на личните данни и се стремят да работят съвместно за установяването на високи международни стандарти.
2. Страните признават значението на защитата на основните права и свободи, включително правото на личен живот по отношение на защитата на личните данни. За тази цел страните се задължават, при спазване на съответните си закони и подзаконови актове, да зачитат поетите от тях ангажменти във връзка с тези права, включително при предотвратяването и борбата с тероризма и други тежки транснационални по естеството си престъпления, включително организираната престъпност.
3. Страните продължават да си сътрудничат по отношение на защитата на личните данни, при спазване на съответните си закони и подзаконови актове, на двустранно и многостранно равнище, чрез диалог и обмен на експертен опит според необходимостта.

ДЯЛ VI

МЕХАНИЗМИ ЗА ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ И КОНСУЛТАЦИИ

Член 26

Политически диалог

Страните се стремят да засилят диалога и консултациите помежду си по ефективен и прагматичен начин за подпомагането на своите развиващи се отношения, за постигането на напредък в отношенията си и за насърчаването на общите си интереси и ценности чрез своите многостранни ангажменти.

Член 27

Механизми за консултации

1. Страните поддържат диалог чрез постоянни контакти, обмен и консултации, които включват следното:
 - а) срещи на върха на ръководители на годишна основа или по взаимно съгласие, провеждани последователно в Съюза и в Канада;
 - б) срещи на равнище външни министри;
 - в) консултации на министерско равнище по въпроси на политиките от взаимен интерес;
 - г) консултации на длъжностни лица на високо и на работно равнище по въпроси от взаимен интерес или брифинги и сътрудничество във връзка с основните национални или международни събития;
 - д) насърчаване на обмен на делегации от Европейския парламент и парламента на Канада.
2. Съвместен комитет на министрите
 - а) Създава се Съвместен комитет на министрите (СКМ).
 - б) СКМ:
 - i) заменя Трансатлантическия диалог;
 - ii) се председателства съвместно от министъра на външните работи на Канада и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност;
 - iii) заседава ежегодно или по взаимно съгласие в зависимост от обстоятелствата;
 - iv) приема свой дневен ред, правила и процедури;
 - v) взема решения с одобрението на двете страни;
 - vi) получава годишен доклад от Съвместния комитет за сътрудничество (СКС) относно състоянието на отношенията и отправя съответни препоръки относно работата на СКС, включително относно нови области за бъдещо сътрудничество и разрешаване на всякакви спорове, възникнали от прилагането на настоящото споразумение.
 - vii) е съставен от представители на страните;
3. Съвместен комитет за сътрудничество
 - а) Страните създават Съвместен комитет за сътрудничество (СКС).
 - б) Страните гарантират, че СКС:
 - i) препоръчва приоритети по отношение на сътрудничеството между страните;
 - ii) наблюдава развитието на стратегическите отношения между страните;
 - iii) обменя становища и прави предложения по всички въпроси от общ интерес;
 - iv) отправя препоръки за ефикасност, по-голяма ефективност и полезни взаимодействия между страните;
 - v) осигурява правилното действие на настоящото споразумение;
 - vi) представя годишен доклад на СКМ относно състоянието на отношенията, който страните обнародват, както е посочено в параграф 2, буква б), подточка vi) от настоящия член;
 - vii) урежда съответно всеки въпрос, отнесен до него от страните съгласно настоящото споразумение;

- viii) създава подкомитети, които го подпомагат в изпълнението на неговите задължения. Тези подкомитети обаче не следва да дублират органи, създадени съгласно други споразумения между страните;
 - ix) разглежда ситуации, при които някоя от страните счита, че нейните интереси са били или биха могли да бъдат неблагоприятно засегнати от процесите на вземане на решения в области на сътрудничество, които не са уредени от специално споразумение.
- в) Страните гарантират, че СКС заседава веднъж годишно последователно в Съюза и Канада; че извънредни заседания на СКК се провеждат по искане на една от страните; че СКК се председателства съвместно от висш служител от Канада и висш служител от Съюза; че постига съгласие за свои собствени процедурни правила, включително участието на наблюдатели.
- г) СКК е съставен от представители на страните, като се обръща надлежно внимание на насърчаването на ефективността и икономичността при установяване на равнищата на участие.
- д) Страните се споразумяват, че СКС може да поиска комитети или сходни органи, създадени съгласно съществуващи двустранни споразумения между страните, да предоставят на СКС редовно актуална информация за дейностите си като част от текущ, цялостен обзор на отношенията между страните.

Член 28

Изпълнение на задълженията

1. В духа на взаимно уважение и сътрудничество, отразен в настоящото споразумение, страните приемат всички общи или специални мерки, необходими за изпълнение на задълженията им съгласно настоящото споразумение.
2. При възникването на въпроси или различия относно прилагането или тълкуването на настоящото споразумение, страните увеличават усилията си, за да се консултират и да си сътрудничат с цел своевременно и приятелско уреждане на проблемите. По искане на една от страните въпросите или различията се отнасят до СКС за допълнително обсъждане и проучване. Страните могат също да решат съвместно да отнесат тези въпроси до специални подкомитети, подотчетни на СКС. Страните гарантират, че СКС или определеният подкомитет заседава в разумен срок, за да потърси решение на различията относно прилагането или тълкуването на настоящото споразумение чрез комуникация на ранен етап, задълбочено проучване на фактите, включително експертни мнения и научни доказателства, когато е целесъобразно, и ефективен диалог.
3. Като потвърждават отново силния си споделен ангажимент към зачитането на правата на човека и неразпространението на оръжия, страните смятат, че особено тежко и съществено нарушение на задълженията, описани в член 2, параграф 1 и член 3, параграф 2, може да се разглежда като особено неотложен случай. Страните считат, че за да представлява падена ситуация „особено тежко и съществено нарушение“ на член 2, параграф 1, нейната тежест и естество трябва да бъдат от извънреден характер, като например държавен преврат или тежки престъпления, които заплашват мира, сигурността и благоденствието на международната общност.
4. В случаите, когато ситуация, възникнала в трета държава, може да бъде счетена за равностойна по тежест и естество на особено неотложен случай, страните се стремят да провеждат спешни консултации по искане на една от страните с цел да бъдат обменени становища относно ситуацията и да бъдат разгледани възможните отговори.
5. При малко вероятното неочаквано възникване на особено неотложен случай на територията на една от страните всяка страна може да сезира СКМ по въпроса. СКМ може да поиска от СКС да проведе спешни консултации в срок от 15 дни. Страните предоставят съответната информация и данни, необходими за задълбочено проучване и своевременно и ефективно справяне със ситуацията. В случай че СКС не е в състояние да се справи със ситуацията, той може да отнесе въпроса до СКМ за неотложно разглеждане.
6. а) В особено неотложен случай, когато СКМ не е в състояние да се справи със ситуацията, всяка от страните може да реши да спре прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение. В Съюза решението за спиране предполага единодушие. В Канада решението за спиране се взема от правителството на Канада в съответствие с нейните законови и подзаконови актове. Всяка страна незабавно нотифицира другата страна писмено за решението и прилага решението за минималния срок, необходим за справяне с въпроса по приемлив за страните начин;
- б) страните подлагат на постоянен преглед развитието на ситуацията, която е довела до това решение и която може да послужи като основание за други съответни мерки, взети извън рамката на настоящото споразумение. Страната, наложила спирането или други мерки, ги оттегля при първа възможност.

7. Освен това страните признават, че особено тежко и съществено нарушение на правата на човека или неразпространението на оръжия, както е определено в параграф 3, може също да послужи като основание за прекратяване на Всеобхватното икономическо и търговско споразумение (ВИТС) между ЕС и Канада в съответствие с член 30.9 от посоченото споразумение.

8. Настоящото споразумение не засяга и не накърнява тълкуването или прилагането на други споразумения между страните. По-специално разпоредбите за уреждане на спорове на настоящото споразумение не заменят, нито засягат по никакъв начин разпоредбите за уреждане на спорове на други споразумения между страните.

ДЯЛ VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Сигурност и разкриване на информация

1. Настоящото споразумение не се тълкува като засягащо законовите и подзаконовите актове на Съюза, държавите членки или Канада относно публичния достъп до официални документи.

2. Настоящото споразумение не се тълкува като съдържащо изискване към някоя от страните да предоставя информация, ако тази страна смята, че разкриването на тази информация противоречи на основните интереси на нейната сигурност.

Член 30

Влизане в сила и прекратяване

1. Страните се нотифицират взаимно за приключването на вътрешните процедури, необходими за влизането в сила на настоящото споразумение. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от месеца след датата на последната нотификация.

2. Независимо от параграф 1, Съюзът и Канада прилагат части от настоящото споразумение временно, както се посочва в настоящия параграф, до влизането му в сила и съгласно съответните си приложими вътрешни процедури и законодателство.

Временното прилагане започва на първия ден от втория месец след датата, на която Съюзът и Канада са се нотифицирали взаимно за следното:

- а) за Съюза, приключването на необходимите за тази цел вътрешни процедури, като се посочват частите от споразумението, които се прилагат временно; и
- б) за Канада, приключването на необходимите за тази цел вътрешни процедури, с което потвърждава съгласието си с частите от споразумението, които се прилагат временно.

3. Всяка от страните може да нотифицира писмено другата страна за намерението си да денонсира настоящото споразумение. Денонсирането поражда действие шест месеца след нотификацията.

Член 31

Изменение

Страните могат да изменят настоящото споразумение с писмено споразумение. Изменението влиза в сила на първия ден на месеца, следващ датата на последната нотификация, с която страните са се нотифицирали взаимно за приключването на всички необходими вътрешни процедури за влизане в сила на изменението.

Член 32

Нотификации

Страните извършват всички нотификации в съответствие с членове 30 и 31 до Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз и до Министерството на външните работи, търговията и развитието на Канада или до съответните техни приемници.

Член 33

Териториално приложение

Настоящото споразумение се прилага, от една страна, на териториите, на които се прилагат договорите, с които е учреден Европейският съюз, и при условията, установени в посочените договори, и, от друга страна, по отношение на Канада.

Член 34

Определение на страните

За целите на настоящото споразумение понятието „страните“ означава Европейският съюз или неговите държави членки, или Европейският съюз и неговите държави членки съгласно съответните им правомощия, от една страна, и Канада, от друга страна.

Настоящото споразумение е съставено в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски език, като текстовете на всички езици са еднакво автентични.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО подписаните, надлежно упълномощени за целта представители подписаха настоящото споразумение.

Съставено в Брюксел на тридесети октомври през две хиляди и шестнадесета година.

Hecho en Bruselas, el treinta de octubre de dos mil dieciséis.

V Bruselu dne třicátého října dva tisíce šestnáct.

Udfærdiget i Bruxelles den tredivte oktober to tusind og seksten.

Geschehen zu Brüssel am dreißigsten Oktober zweitausendsechzehn.

Kahe tuhande kuueteistkümnenda aasta oktoobrikuu kolmekümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις τριάντα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαέξι.

Done at Brussels on the thirtieth day of October in the year two thousand and sixteen.

Fait à Bruxelles, le trente octobre deux mille seize.

Sastavljeno u Bruxellesu tridesetog listopada godine dvije tisuće šesnaeste.

Fatto a Bruxelles, addì trenta ottobre duemilasedici.

Briselē, divi tūkstoši sešpadsmitā gada trīsdesmitajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai šešioliktų metų spalio trisdešimtą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezertizenhatodik év október havának harmincadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tletin jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u sittax.

Gedaan te Brussel, dertig oktober tweeduizend zestien.

Sporządzono w Brukseli dnia trzydziestego października roku dwa tysiące szesnastego.

Feito em Bruselas, em trinta de outubro de dois mil e dezasseis.

Íntocmit la Bruxelles la treizeci octombrie două mii șaisprezece.

V Bruseli tridsiateho oktobra dvetisícšestnásť.

V Bruslju, dne tridesetega oktobra leta dva tisoč šestnajst.

Tehty Brysselissä kolmantenakymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakuusitoista.

Som skedde i Bryssel den trettionde oktober år tjugohundrasexton.

Voor het Koninkrijk België

Pour le Royaume de Belgique

Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

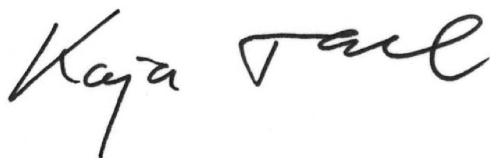
За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

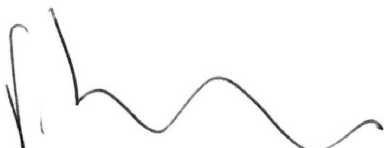
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

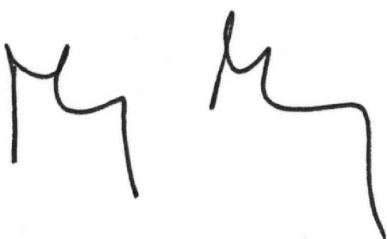
Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

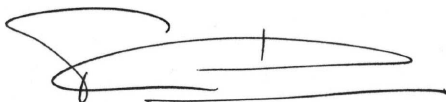
Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

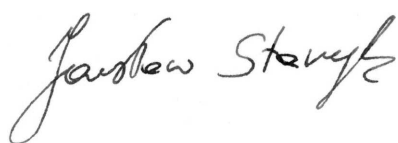
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

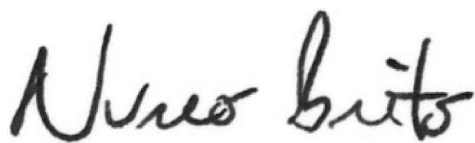
Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

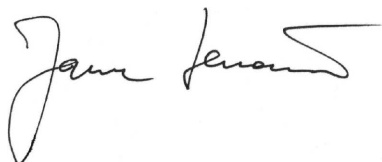
Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

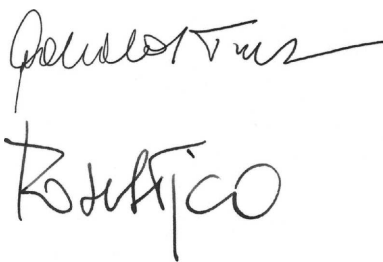
För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

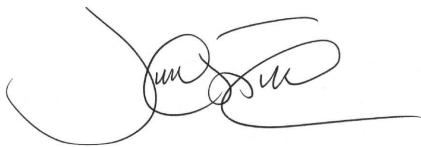

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europejsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Ghall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

For Canada

Pour le Canada

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.
